

Hondsdolheid in Noord-Antwerpen

Woensdagmorgen 31 maart 1993 hoor ik in het radionieuws meedelen dat "een geval van hondsdolheid werd vastgesteld te Berendrecht, in het noorden van de provincie Antwerpen aan de grens met Nederland". Een kort bericht, zonder veel uitleg of details, maar ongetwijfeld hebben enkele miljoenen Vlamingen het gehoord. Het was immers één van de hoofdpunten in het ochtendbulletin. Ik haast me naar de krantenwinkel en koop een vijftal dagbladen. Jawel: in twee ervan vind ik een analoog bericht.

De recente, opmerkelijke uitbreiding van de vossenpopulatie in grote delen van Vlaanderen is de laatste paar jaar de voedingsbodem geweest voor de wildeste fantasieën. Vossen zouden met ganse karrevrachten door de "groenen" aangevoerd en uitgezet worden (de ene keer uit Nederland, de andere keer uit de Ardennen of uit Duitsland). Tegelijk zouden daarmee alle plagen van Egypte worden binnengehaald, het "biologisch evenwicht" zou verbroken worden, alle pluimvee en jachtwild als sneeuw voor de zon zou verdwijnen, en de hondsdolheid catastrofale proporties zou aannemen. De vroegere paniekzaaiende berichtgeving over hondsdolheid, in het genre van "zij die gaan sterven, bijten U", of "een doodsbredeiging in opmars" heeft zijn effect immers niet gemist. Vossen en hondsdolheid: twee handen op één buik.

In een eerste reactie op dit persbericht overvalt mij dan ook een immens gevoel van verslagenheid. Net nu de Nationale Campagne Bescherming Roofdieren via het Vlaams Zoogdierkundig Overleg een nota aan de bevoegde minister heeft overgemaakt ter bescherming van (vossen)burchten. Net ook aan de vooravond van de opening van een groots opgezette, reizende tentoonstelling van de Stichting Omer Wattez (de overkoepelende milieuwereeniging in de Vlaamse Ardennen) over de vos en de andere roofdieren. Amper ook enkele weken na de bijdrage in het televisienieuws over het grote succes van de Belgische onderzoekers in de strijd tegen de hondsdolheid in het (daadwerkelijk) besmette gebied bezuiden Samber en Maas. Met één bericht dreigt alles op de heling geplaatst te zijn, meer zelfs: gewoon van tafel geveegd te worden.



Dit kan niet. Daar moet meer achter zitten. Na de nodige telefoons en andere contacten wordt een ander verhaal duidelijk. Er is helemaal geen hondsdolheid vastgesteld. Het enige wat waar blijkt te zijn, is dat iemand een levende vos heeft gezien die kalende vlekken in zijn pels vertoonde en wat kwijlde. Kalende vlekken hebben niets met hondsdolheid te maken, kwijlen kan verschillende oorzaken hebben. Elke hondeliefhebber weet dat. Misschien is het dier "gewoon" vergiftigd. Dat hondsdolheid meer dan honderd kilometer van de besmettingszone plots zou opduiken, is bovendien uiterst onwaarschijnlijk, zeker nu de vaccinatiecampagne de besmettingshaarden tot steeds kleinere eilanden heeft teruggedrongen. Gaat het hier om een buiten proportie geraakte melding van een goedmenende waarnemer, of is de ganse zaak georchestreerd om de vos opnieuw, en op een cruciaal moment, in een slecht dag licht te plaatsen? Het feit dat de waarnemer een jachtwachter blijkt te zijn, is volgens sommigen een sterke aanwijzing voor het laatste scenario. Anderen menen te weten dat men alleen de bedoeling had het aantal loslopende honden te doen verminderen. De cafébaas, die enkele dagen na de eerste melding door een "schuimbekkende vos werd aangevallen", zal zijn omzet ongetwijfeld zien toenemen hebben na deze heldhaftige avonturen waarmee hij uitgebreid de pers haalde. Wat er ook van zij, veel kwaad is onherroepelijk geschied. Ook al kreeg ik de gelegenheid, via radioprogramma's en kranteninterviews, een en ander sterk te relativeren en te corrigeren. Wetenschappelijke eerlijkheid noopt je er echter toe, het opduiken van een dergelijk hondsdolheidsgeval, alleen maar als uiterst onwaarschijnlijk voor te stellen, maar niet 100% uit te sluiten. Het zou bijvoorbeeld niet de eerste maal zijn dat men bewust een kreng van een aan hondsdolheid gestorven dier benoorden de Samber-Maasgrens brengt.

Paniek- en sensatiereacties kunnen toe misen als de pest, argwaan en een kritische instelling zijn des te meer gewenst. Hondsdolheid, leptospirose of vossenlintwormen blijken immers gretig aanvaard voer voor de pers. Zoogdierbeschermers hebben nog werk aan de Koen Van Den Berge winkel. Wijnhuizestraat 157, 9620 Zottegem